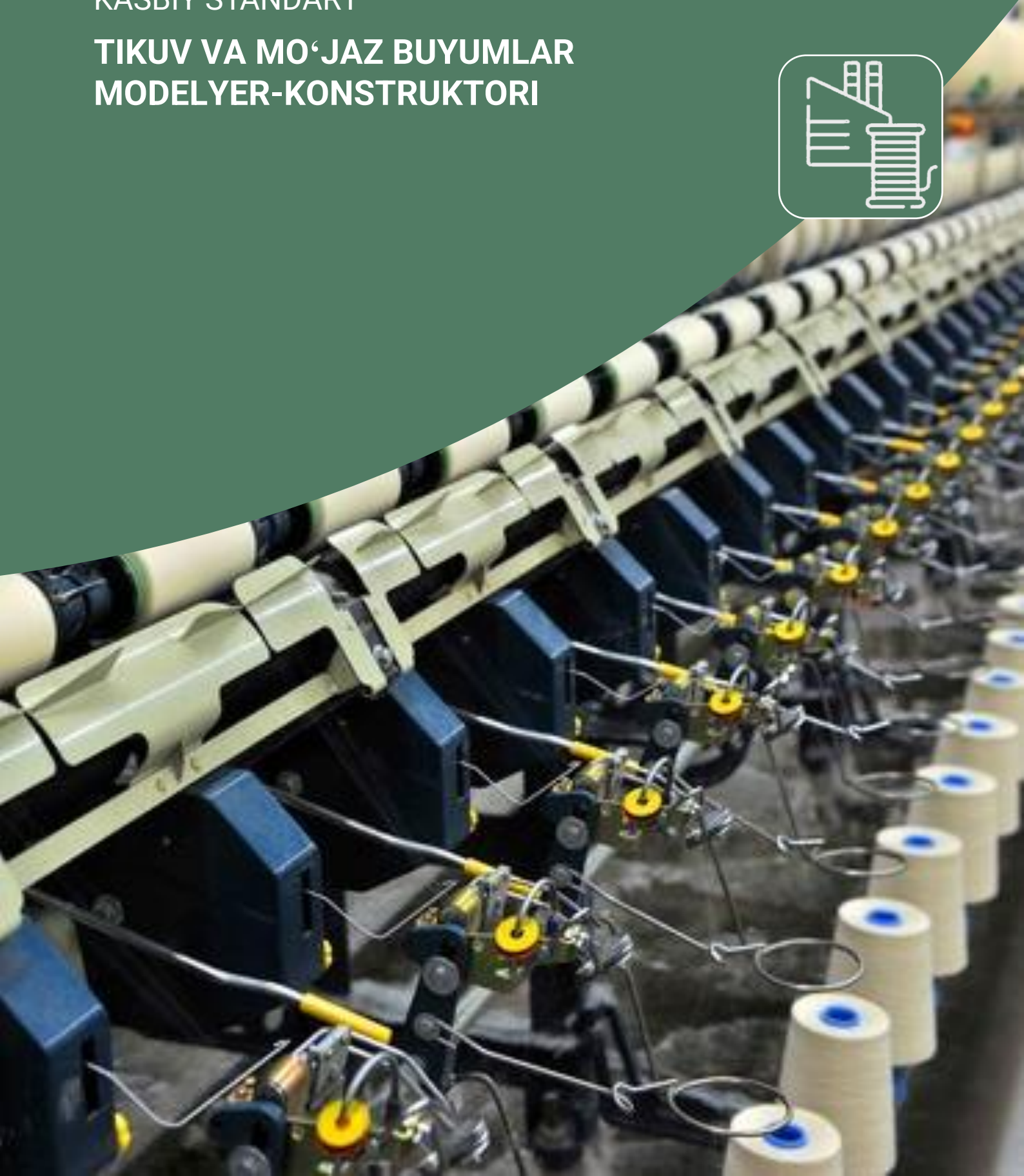




TO‘QIMACHILIK, TIKUVCHILIK VA CHARM SANOATI
SOHALARIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART

**TIKUV VA MO‘JAZ BUYUMLAR
MODEL‘YER-KONSTRUKTORI**



“Tikuv va mo‘jaz buyumlar modelyer-konstruktori” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrda Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrda 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, To‘qimachilik, tikuvchilik va charm sanoati sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Tikuv va mo'jaz buyumlar modelyer-konstruktori

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0082



I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu kasbiy standart yengil sanoat sohasida, xususan, tikuvchilik korxonalarini, tikuvchilik sexlari, moda uylari, individual buyurtmalar asosida xizmat ko'rsatuvchi tikuv ustaxonalarini, kasb-hunar ta'lim muassasalari va boshqa tegishli tashkilotlarda "Tikuvchi" kasbida ishlovchi xodimlar faoliyatini baholash, mehnat vazifalarini standartlashtirish, ta'lim mazmunini shakllantirish, malaka darajalarini aniqlash va sertifikatlash maqsadlarida qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi — kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

Modelyer-konstruktor – kiyim modelini texnik va vizual jihatdan yaratadigan mutaxassis;

Dizayner – mahsulotga estetik, funksional va innovatsion yondashuv asosida konsepsiya beruvchi mutaxassis;

Raklist – materiallar va qoliplarni optimal joylashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikni ta'minlovchi mutaxassis;

Rakirovka – material ustida qoliplarni joylashtirish sxemasi;

Konstruksiyalash – mahsulot detallarini texnik chizma asosida ishlab chiqish;

Moodboard – loyihaning vizual kayfiyatini ifodalovchi kompozitsion doska.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 19-sentyabrdagi "To'qimachilik va tikuv-trikotaj sanoatida islohotlarni jadallashtirish va eksport salohiyatini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-290-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-dekabdagi "To'qimachilik va tikuv-trikotaj sanoatini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5285-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktyabrdagi "Kasbiy ta'limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta'lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-158-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son Qarori (IFUT-2);

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha Respublika kengashi va tarmoq kengashlari to'g'risida"gi 369-son qarori.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

MMR – Milliy malaka ramkasi;
TMR – Tarmoq malaka ramkasi;
IFUT – O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;
MMK – Mashg‘ulotlarning milliy klassifikatori;
TTMM – tarmoq tarif-malaka ma’lumotnomasi.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Tikuv va mo'jaz buyumlar modelyer-konstruktori	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Yengil sanoat mahsulotlarini (kiyim-kechak, poyabzal, trikotaj, aksessuarlar va boshqalar) zamonaviy estetik talablar, ergonomika, bozor konyunkturasi va iste'molchilar ehtiyojlariga muvofiq ravishda ishlab chiqish, ularning shakli, konstruksiyasi va funksional xususiyatlarini takomillashtirish hamda raqobatbardosh dizayn yechimlarini yaratish.	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	H seksiya: 13.1 To'qimachilik tolalarini tayyorlash va yigirish 13.10 To'qimachilik tolalarini tayyorlash va yigirish 13.10.9 Boshqa tolalarni tayyorlash va yigirish	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Yengil sanoat buyumlari dizayni (kiyim-kechak, aksessuarlar, to'qima va tikuv mahsulotlari) sohasidagi kasbiy standart mahsulotlarning dizayn g'oyasini ishlab chiqish, vizualizatsiya qilish, modellashtirish, konstruksiyalash va tayyor mahsulotni ishlab chiqarish jarayonlarini qamrab oladi. Ushbu standartga ko'ra, mutaxassis mijoz talablari, bozor ehtiyojlari va zamonaviy moda tendensiyalarini inobatga olgan holda yuqori estetik va funksional talablarga javob beradigan mahsulotlarni yaratishi kerak. Yengil sanoat dizaynerlari dizayn g'oyasini shakllantirish, mahsulot eskizlari va texnik chizmalarini tayyorlash, materiallar va ishlash texnologiyalarini tanlash, modellar konstruksiyasini yaratish hamda tayyor mahsulotni tayyorlash va baholash jarayonlarida faol ishtirok etadilar. Shuningdek, zamonaviy CAD/CAM dasturlaridan foydalanish, innovatsion texnologiyalarni qo'llash va yangi modellarni joriy etish ham asosiy mehnat vazifalari hisoblanadi. Standart mahsulot ishlab chiqarishdagi har bir bosqich uchun kasbiy bilim va ko'nikmalar majmuasini belgilab beradi. Mutaxassis to'qima va noto'qima materiallar xususiyatlarini bilishi, model-konstruksiya yechimlari va ularning inson anatomiyasiga mosligini tushunishi, texnik hujjatlar bilan ishlash, ergonomika, estetika va zamonaviy modalar yo'nalishlarini hisobga olish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak. Shuningdek, kasbiy faoliyat jarayonida mehnat muhofazasi, ish xavfsizligi va ekologik standartlarga rioya qilish, mahsulot sifati va energiya samaradorligiga alohida e'tibor qaratish talab etiladi.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		75320003 Bichuvchi	2
		75310006 Kiyim tikuvchi (chevar)	3
		75330002 Buyumlarni tikuvchi	3
		51690005 Kiyim ta'mirlovchi tikuvchi	3
		81530010 Tikuvchi	3
		81590034 Tikuvchilikda andozalar tayyorlovchi	3
		81560001 Bichish jihozi operatori	4
		34350044 Kiyim konstruktori	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

T/r	Kasblar	Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	75320003 Bichuvchi	A1.2	Bichishga tayyorgarlik ko'rish	A1.01.2	Material va lekaloni bichishga tayyorlash
				A1.02.2	Ish joyi va asbob-uskunalarni tayyorlash
		A2.2	Qo'lda bichish va komplektlash	A2.01.2	Detallarni qo'lda bichish
				A2.02.2	Detallarni markirovkalash va komplektlash
2	75310006 Kiyim tikuvchi (chevar)	B1.3	Asosiy tikuv operatsiyalarini bajarish	B1.01.3	Detallarni biriktirish va choklarni bajarish
				B1.02.3	Yordamchi operatsiyalarni bajarish
		B2.3	Yakuniy ishlov va sifat nazorati	B2.01.3	Buyumni pardoqlash va dazmollash
				B2.02.3	Sifatni tekshirish va nuqsonlarni bartaraf etish
3	75330002 Buyumlarni tikuvchi	D1.3	Mo'jaz buyum detallarini tayyorlash	D1.01.3	Detallarni tikuvga tayyorlash
				D1.02.3	Asosiy biriktirish choklarini bajarish
		D2.3	Yig'ish va bezash	D2.01.3	Mo'jaz buyumni yig'ish
				D2.02.3	Furnitura va bezaklarni o'rnatish
4	51690005 Kiyim ta'mirlovchi tikuvchi	E1.3	Ta'mirlashga tayyorgarlik va diagnostika	E1.01.3	Buyumni qabul qilish va nuqsonni aniqlash
				E1.02.3	Ta'mirlash usulini tanlash va material tayyorlash
		E2.3	Ta'mirlash va topshirish	E2.01.3	Ta'mirlash operatsiyalarini bajarish
				E2.02.3	Yakuniy tekshiruv va buyurtmachiga topshirish
5	81530010 Tikuvchi	F1.3	Oqim bo'yicha tikuv operatsiyalari	F1.01.3	Detallarni operatsion tikish
				F1.02.3	Oraliq nazorat va uzatish
		F2.3	Yakuniy ishlov	F2.01.3	Yakuniy yig'ish va pardoqlash
				F2.02.3	Sifat talabiga mos topshirish
6	81590034 Tikuvchilikda andozalar tayyorlovchi	G1.3	Andoza tayyorlash	G1.01.3	Bazaviy andozani tayyorlash
				G1.02.3	O'lcham bo'yicha gradatsiya qilish
		G2.3	Marker va texnik hujjatlar	G2.01.3	Marker joylashuvini tayyorlash

				G2.02.3	Andoza va marker hujjatlarini rasmiylashtirish
7	81560001 Bichish jihozi operatori	H1.4	Jihozni sozlash va ishga tayyorlash	H1.01.4	Jihozni tekshirish va sozlash
				H1.02.4	Materialni avtomatlashtirilgan bichishga tayyorlash
		H2.4	Avtomatlashtirilgan bichish va nazorat	H2.01.4	Bichish jarayonini boshqarish
				H2.02.4	Sifat, xavfsizlik va texnik xizmat nazorati
8	34350044 Kiyim konstruktori	J1.5	Konstruktorlik yechimlarini ishlab chiqish	J1.01.5	Eskiz va texnik topshiriq asosida konstruksiya yaratish
				J1.02.5	Bazaviy andoza va o'lcham gradatsiyasini ishlab chiqish
		J2.5	Texnik hujjatlar va namunani muvofiqlashtirish	J2.01.5	Texnik hujjatlar paketini tayyorlash
				J2.02.5	Namunani sinovdan o'tkazish va takomillashtirish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Bichuvchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	75320	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikati</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - ish joyini toza va tartibli saqlash; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - zarur va favqulodda vaziyatlarda o'ziga tegishli uskunalarning ishlashini to'xtatish; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; - tezkorlik bilan qaror qabul qilish; - ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish; - ish joyida o'ziga tegishli asbob-uskunalar, jihozlar va inventarlardan foydalanishda e'tiborli bo'lish; - o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	umumiy o'rta ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	tayanch o'rta ta'lim+ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-6 razryadli Bichuvchi Qolda bichuvchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	-	-

Mehnat vazifalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.2- Bichishga tayyorgarlik ko'rish	A1.01.2- Material va lekaloni bichishga tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Gazlama turi, eni, nuqsonlari va yo'nalishi tekshirish.
2. Leka, o'lcham va komplekt bo'yicha moslik solishtirish.		
3. Gazlama ustiga lekalolar iqtisodiy joylashtirish uchun tayyorlash.		
4. Bichish uchun zarur belgilash vositalari va yordamchi materiallar ajratish.		
Ko'nikmalar:		
Materialni vizual baholash		
Lekalo va o'lchamlarni solishtirish		
Gazlama yo'nalishini aniqlash		
Bichishga tayyorgarlikni tartibli tashkil etish		
Bilimlar:		
Gazlama turlari va ularning xususiyatlari		
Lekalo va konstruktiv belgilar mazmuni		
Material sarfini tejash tamoyillari		
Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalari		
A1.02.2- Ish joyi va asbob- uskunalarni tayyorlash	Mehnat harakatlari:	
	1. Ish stoli va bichish maydoni tozalanadi va tartibga keltirish.	
	2. Qaychi, pichoq, o'lchov vositalari va markirovka anjomlari tekshirish.	
	3. Yordamchi jihozlar va xavfsizlik vositalari ish joyiga joylashtirish.	
	4. Ish ketma-ketligi va topshiriq hujjatlari bilan tanishib chiqilsh.	
	Ko'nikmalar:	
	Asbob-uskunalarni ishga tayyorlash	
	Ish joyini ergonomik tashkil qilish	
	Xavfsizlik vositalaridan foydalanish	
	Texnologik ketma-ketlikka amal qilish	
	Bilimlar:	
	Qo'l asboblarining vazifasi va ishlatish tartibi	
	Ish joyini tashkil etish talablari	
	Sanitariya va xavfsizlik me'yorlari	
Bichish jarayonining umumiy ketma-ketligi		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Berilgan topshiriq bo'yicha nazorat ostida ishlaydi.	
	2. Materialning to'g'ri tanlanishi va tayyorlanishi uchun javob beradi.	

		3. Bichish jarayoni uchun ish joyi, qo'l asboblari va xavfsizlik vositalari ishga tayyor holatga keltiriladi.
		4. Ish joyi holati va xavfsizligi uchun javob beradi.
		5. Asboblarning soz va xavfsiz holatda bo'lishini ta'minlaydi.
		6. Bichim chiziqlari bo'yicha detallar aniq kesiladi va texnik talablarga rioya qilinadi.
A2.2- Qo'lda bichish va komplektlash	A2.01.2- Detallarni qo'lda bichish	Mehnat harakatlari:
		1. Bichim chiziqlari bo'yicha kesish amallari bajarish.
		2. Kesishda o'lcham aniqligi va ruxsatlar saqlash.
		3. Qatlam siljishi va material deformatsiyasining oldini olish.
		4. Kesilgan detallar soni va komplekti nazorat qilish.
		Ko'nikmalar:
		Qo'lda aniq bichish
		Kesish aniqligini saqlash
		Material bilan ehtiyotkor ishlash
		Detallar komplektini nazorat qilish
	Bilimlar:	
	Bichish ruxsatlari va chok haqlari	
	Kesish usullari va amaliy talablari	
	Detallar nomlari va belgilari	
	Sifat nuqsonlarining oldini olish usullari	
	A2.02.2- Detallarni markirovkalash va komplektlash	Mehnat harakatlari:
		1. Detallarga belgi va nazorat nuqtalari tushirish.
		2. Juft detallar o'zaro mosligi bo'yicha saralash.
		3. Komplekt bo'yicha detallar yig'ilib to'plam qilish.
		4. Tayyor to'plamlar qabul-topshirish tartibida uzatish.
Ko'nikmalar:		
Detallarni markirovkalash		
Juftlash va saralash		
Komplektlashni aniq bajarish		
Hujjat va topshirish tartibiga rioya qilish		
Bilimlar:		
Markirovka belgilarining ma'nosi		
Komplektlash talablari		
Detallarni saqlash va tashish qoidalari		
Keyingi texnologik bosqich bilan bog'liqlik		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. O'lcham aniqligi va material sarfi uchun javob beradi.	
	2. Bichilgan detallar sifatini belgilangan talabga mos ta'minlaydi.	

		3. Bichilgan detallar markirovkalab, juftlanib va keyingi operatsiyaga topshirish uchun komplektlanadi.
		4. Detallar to'liq va adashmasdan topshirilishi uchun javob beradi.
		5. Ish natijalarini tartibli rasmiylashtiradi.
Texnik va/yoki texnologik talablar	Qo'l qaychisi, pichoq, o'lchov asboblari, markirovka vositalari va bichish stolidan foydalanish; xavfsizlik talablariga qat'iy rioya etish.	

Kasbning nomi:	Kiyim tikuvchi (chevar)
Mashg'ulot nomining kodi:	75310
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikati</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - ish joyini toza va tartibli saqlash; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - zarur va favqulodda vaziyatlarda o'ziga tegishli uskunalarning ishlashini to'xtatish; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; - tezkorlik bilan qaror qabul qilish; - ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish; - ish joyida o'ziga tegishli asbob-uskunalar, jihozlar va inventarlardan foydalanishda e'tiborli bo'lish; - o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; - xavf-xatar omillariga e'tiborli bo'lish; - sabr-toqatli bo'lish; - o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish; - yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; - xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1) o'rta maxsus ta'lim 2) umumiy o'rta ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-6 razryadli Kiyim tikuvchi (chevar) Chevar, Tikuvchi-chevar	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.3- Asosiy tikuv operatsiyalarini bajarish	B1.01.3- Detallarni biriktirish va choklarni bajarish	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Detallar belgilangan ketma-ketlikda mashinaga tayyorlash.
		2. Yon, yelka, yeng va boshqa biriktiruvchi choklar tikish.
		3. Chok kengligi va tikuv zichligi nazorat qilish.
		4. Oraliq dazmollash va tekislash ishlari bajarish.
		Ko'nikmalar:
		Tikuv mashinasida ishlash
		Asosiy chok turlarini bajarish
		Detallarni biriktirish ketma-ketligini saqlash
		Oraliq sifat nazoratini olib borish
		Bilimlar:
		Tikuv mashinasi ishlash prinsipi
	Asosiy chok turlari va ularning qo'llanishi	
	Kiyim detallarining konstruksiyasi	
	Texnologik xarita talablari	
	B1.02.3- Yordamchi operatsiyalarni bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Buklama va qirqimlar texnik talab bo'yicha tayyorlash.
		2. Yelimlovchi yoki qotiruvchi materiallar belgilangan joyga qo'yish.
		3. Yoqa, manjet, cho'ntak kabi mayda uzellar tayyorlash.
		4. Detallar keyingi operatsiyaga mos holda tayyorlab berish.
		Ko'nikmalar:
		Mayda uzellar bilan ishlash
Qotiruvchi materialni to'g'ri qo'llash		
Buklama va qirqimlarni ishlash		
Tikuvgacha tayyorlov operatsiyalarini bajarish		
Bilimlar:		
Yordamchi materiallar turlari		

		Choʻntak, yoqa, manjet ishlash usullari	
		Dazmollash va qotirish texnologiyasi	
		Oʻlcham va shakl barqarorligini saqlash talablari	
		1. Tikuv sifati va chok mustahkamligi uchun javob beradi.	
Masʼuliyat va mustaqillik		2. Jihozdan toʻgʻri foydalanish va xavfsizlikka amal qiladi.	
		3. Yordamchi operatsiyalar aniqligi uchun javob beradi.	
		4. Asosiy tikuv bosqichiga sifatli yarim tayyor mahsulot topshiradi.	
B2.3- Yakuniy ishlov va sifat nazorati	B2.01.3- Buyumni pardoqlash va dazmollash	Mehnat harakatlari:	
		1. Choklar ochish va tekislash.	
		2. Buyumning shakli dazmollash orqali meʼyoriga keltirish.	
		3. Ip uchlari va vaqtinchalik biriktirishlar olib tashlash.	
		4. Yakuniy koʻrinish boʻyicha vizual tekshiruv oʻtkazish.	
		Koʻnikmalar:	
		Dazmollash uskunasiidan foydalanish	
		Buyumni pardoqlash	
		Shaklni saqlab ishlov berish	
		Vizual nazorat oʻtkazish	
	Bilimlar:		
	Har xil gazlamalar uchun dazmollash rejimlari		
	Yakuniy ishlov berish ketma-ketligi		
	Pardoqlashdagi keng tarqalgan nuqsonlar		
	Bugʻ va issiqlik bilan ishlash xavfsizligi		
	B2.02.3- Sifatni tekshirish va nuqsonlarni bartaraf etish		Mehnat harakatlari:
			1. Tikuvlar, biriktirish joylari va furnituralar tekshirish
			2. Oʻlchamlar texnik hujjat bilan solishtirish.
			3. Aniqlangan nuqsonlar qayta ishlash orqali tuzatish.
			4. Tayyor buyum belgilangan tartibda topshirishga tayyorlash.
Koʻnikmalar:			
Sifat mezonlari boʻyicha tekshirish			
Oddiy nuqsonlarni tuzatish			
Oʻlchamlarni nazorat qilish			
Yakuniy topshirishga tayyorlash			
Bilimlar:			
Sifat nazorati mezonlari			
Oʻlcham jadvali va texnik talablar			
Tikuv nuqsonlari turlari va sabablari			

		Qayta ishlashning amaliy usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Buyumning estetik ko'rinishi uchun javob beradi.
		2. Issiqlik uskunalari bilan xavfsiz ishlashni ta'minlaydi.
		3. Tayyor mahsulot sifat ko'rsatkichlari uchun javob beradi.
	4. Nuqsonli buyumni keyingi bosqichga o'tkazmaslikni ta'minlaydi.	
Texnik va/yoki texnologik talab		Universal tikuv mashinasi, maxsus mashinalar, dazmollash uskunalari va qo'l anjomlaridan foydalanish; texnologik intizomga rioya etish.

Kasbning nomi:	Buyumlarni tikuvchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	75330	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikati Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish. 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1) o'rta maxsus ta'lim 2) umumiy o'rta ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	1-6 razryadli Buyumlarni tikuvchi; Mo'jaz buyumlar tikuvchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.3- Mo'jaz buyum detallarini tayyorlash	D1.01.3- Detallarni tikuvga tayyorlash	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Detallar komplekti va yordamchi materiallar tekshirish. 2. Qirqimlar, buklamalar va biriktirish joylari tayyorlash.

		<p>3. Mayda detallar o'lcham va juftlik bo'yicha moslashtirish.</p> <p>4. Detallar tikuv ketma-ketligiga muvofiq saralash.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Mayda detallar bilan ishlash</p> <p>Detallarni saralash va moslashtirish</p> <p>Tikuvga tayyorlash operatsiyalarini bajarish</p> <p>Texnik ketma-ketlikni saqlash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Mo'jaz buyumlar turlari va detallari</p> <p>Yordamchi materiallar qo'llanishi</p> <p>Tikuvgacha tayyorlash talablari</p> <p>Detallar komplektlash qoidalari</p>
	D1.02.3- Asosiy biriktirish choklarini bajarish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Detallar mashinada yoki qo'lda biriktirish.</p> <p>2. Qirralar, ichki qoplamalar va astarlar ishlash.</p> <p>3. Chok kengligi va tikuv mustahkamligi tekshirish.</p> <p>4. Oraliq ishlov va tekislash ishlari bajarish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Mayda buyumlarni aniq tikish</p> <p>Qo'l va mashina choklarini bajarish</p> <p>Astar va qoplamalar bilan ishlash</p> <p>Chok sifatini nazorat qilish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Mo'jaz buyumlar tikish texnologiyasi</p> <p>Qo'l va mashina choklari turlari</p> <p>Astar, qoplama va furnituralar xususiyati</p> <p>Sifat nuqsonlarining oldini olish choralari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Detallar to'liq va to'g'ri tayyorlanishi uchun javob beradi.</p> <p>2. Keyingi operatsiya uchun yarim tayyor mahsulot sifatini ta'minlaydi.</p> <p>3. Chok mustahkamligi va tashqi ko'rinish uchun javob beradi.</p> <p>4. Buyum konstruksiyasiga mos tikuvni ta'minlaydi.</p>
D2.3- Yig'ish va bezash	D2.01.3- Mo'jaz buyumni yig'ish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Asosiy va yordamchi detallar yig'ish.</p> <p>2. Ichki va tashqi choklar tekislash.</p> <p>3. Buyum shakli tekshirilib, oraliq tuzatishlar kiritish.</p> <p>4. Buyum keyingi bezash bosqichiga tayyorlash.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Detallarni ketma-ket yig'ish</p>

		Buyum shaklini nazorat qilish
		Yig'ishdagi moslikni tekshirish
		Oraliq tuzatishlarni bajarish
		Bilimlar:
		Mo'jaz buyum yig'ish ketma-ketligi
		Detallar o'zaro mosligi talablari
		Shaklni saqlash usullari
		Oraliq sifat nazorati mezonlari
	D2.02.3- Furnitura va bezaklarni o'rnatish	Mehnat harakatlari:
		1. Tugma, ilgak, fermuar yoki boshqa furnituralar o'rnatish.
		2. Bezak choklari va dekorativ elementlar bajarish.
		3. Mahkamlash nuqtalari mustahkamligi tekshirish.
		4. Yakuniy ko'rinish bo'yicha buyum tartibga keltirish.
		Ko'nikmalar:
		Furnitura o'rnatish
		Dekorativ ishlov berish
		Mahkamlash sifatini tekshirish
		Yakuniy ko'rinishni shakllantirish
		Bilimlar:
		Furnitura turlari va vazifasi
Dekorativ choklar va bezak usullari		
Mahkamlash texnikasi		
Yakuniy estetik talablar		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Buyumning to'liq yig'ilishi va mosligi uchun javob beradi.	
	2. Nuqsonlarni vaqtida aniqlab bartaraf etadi.	
	3. Furnituralarning mustahkam va aniq o'rnatilishi uchun javob beradi.	
	4. Buyumning estetik ko'rinishini ta'minlaydi.	
Texnik va/yoki texnologik talablar		Tikuv mashinalari, mayda jihozlar, dekorativ ishlov anjomlari va dazmollash vositalaridan foydalanish; sifat talablari va xavfsizlik qoidalariga amal qilish.

Kasbning nomi:	Kiyim ta'mirlovchi tikuvchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	51690	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikatini Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish. 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1) o'rta maxsus ta'lim 2) umumiy o'rta ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-6 razryadli Kiyim ta'mirlovchi tikuvchi; Ta'mirlovchi chevar	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.3– Ta'mirlashga tayyorgarlik va diagnostika	E1.01.3– Buyumni qabul qilish va nuqsonni aniqlash	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Buyum tashqi ko'rinishi va shikastlangan joylari tekshirishi. 2. Nuqson turi, hajmi va joylashuvi aniqlash.

		<p>3. Buyurtmachi talabi va topshiriq shartlari qayd etish.</p> <p>4. Ta'mirlash uchun kerakli operatsiyalar ro'yxati tuzish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Nuqsonlarni aniqlash</p> <p>Buyurtma bilan ishlash</p> <p>Ta'mirlash hajmini baholash</p> <p>Qabul-topshirish ma'lumotlarini rasmiylashtirish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Kiyim shikastlanish turlari</p> <p>Ta'mirlash xizmatlari ko'lami</p> <p>Buyurtma qabul qilish tartibi</p> <p>Mijoz bilan muloqot madaniyati</p>
	E1.02.3– Ta'mirlash usulini tanlash va material tayyorlash	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Ta'mirlashning maqbul texnologik usuli tanlash.</p> <p>2. Mos ip, gazlama bo'lagi va furnitura tanlab olish.</p> <p>3. Asbob-uskunalar va ish joyi tayyorlash.</p> <p>4. Ta'mirlash ketma-ketligi rejalashtirish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Mos ta'mirlash usulini tanlash</p> <p>Materiallarni moslashtirish</p> <p>Ish joyini tayyorlash</p> <p>Ta'mirlash jarayonini rejalash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Ta'mirlash texnologiyalarining asoslari</p> <p>Gazlama va furnitura mosligi</p> <p>Qo'l va mashina usullarida ta'mirlash</p> <p>Xavfsizlik va sanitariya talablari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Nuqsonning to'g'ri baholanishi uchun javob beradi.</p> <p>2. Buyurtmachi talabi va buyum holatini aniq qayd etadi.</p> <p>3. Ta'mirlash usulining to'g'ri tanlanishi uchun javob beradi.</p> <p>4. Material sarfi va ish samaradorligini ta'minlaydi.</p>
E2.3– Ta'mirlash va topshirish	E2.01.3– Ta'mirlash operatsiyalarini bajarish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Yirtiq, chok ochilishi yoki qismlarning shikasti tuzatish.</p> <p>2. Qisqartirish, kengaytirish yoki qayta tikish ishlari bajarish.</p> <p>3. Tugma, fermuar, astar va boshqa qismlar almashtirish.</p>

		4. Ta'mirdan so'ng buyumning shakli va mustahkamligi tekshirish.
		Ko'nikmalar:
		Nuqsonlarni bartaraf etish
		Qayta tikish va qayta ishlash
		Furnitura almashtirish
		Ta'mirlashdan keyingi sifatni tiklash
		Bilimlar:
		Amaliy ta'mirlash operatsiyalari
		Qayta tikish usullari
		Furnituralarni almashtirish tartibi
		Sifat tiklash mezonlari
	E2.02.3– Yakuniy tekshiruv va buyurtmachiga topshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Bajarilgan ish sifati va tashqi ko'rinish qayta tekshirish.
		2. Ip uchlari, vaqtinchalik belgilar va ifloslanishlar bartaraf etish.
		3. Buyum dazmollanadi va topshirishga tayyorlash.
		4. Buyurtmachi bilan bajarilgan ish natijasi bo'yicha tushuntirish berish.
		Ko'nikmalar:
		Yakuniy nazoratni o'tkazish
		Buyumni topshirishga tayyorlash
		Dazmollash va pardozlash
		Mijoz bilan yakuniy muloqot olib borish
		Bilimlar:
		Xizmat natijasini qabul qilish mezonlari
		Yakuniy pardozlash talablari
		Buyurtmachiga topshirish tartibi
	Mijoz bilan ishlash etikasi	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ta'mirdan so'ng buyumning foydalanishga yaroqliligi uchun javob beradi.
		2. Ish natijasining mustahkam va estetik bo'lishini ta'minlaydi.
		3. Buyurtmachiga sifatli va toza buyum topshirilishi uchun javob beradi.
		4. Ta'mirlash natijasining buyurtma shartlariga mosligini ta'minlaydi.
Texnik va/yoki texnologik talablar		Universal tikuv mashinasi, qo'l asboblari, dazmollash vositalari va ta'mirlash anjomlaridan foydalanish; servis standartlari va xavfsizlik qoidalariga rioya qilish.

Kasbning nomi:	Tikuvchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81530	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikati</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish. 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1) o'rta maxsus ta'lim 2) umumiy o'rta ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	1-6 razryadli Tikuvchi; Mashina tikuvchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
F1.3– Oqim bo'yicha tikuv operatsiyalari	F1.01.3– Detallarni operatsion tikish	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Berilgan operatsiya bo'yicha detallar qabul qilish.

		2. Mashina sozlamalari operatsiyaga moslashtirish.
		3. Detallar belgilangan tezlik va sifatda tikilash.
		4. Tayyor yarim mahsulot keyingi bosqichga uzatish.
		Ko'nikmalar:
		Oqimda ishlash
		Operatsion tikuvni bajarish
		Mashina sozlamalarini moslashtirish
		Ish unumdorligini saqlash
		Bilimlar:
		Oqim ishlab chiqarish tamoyillari
		Tikuv operatsiyalari turlari
		Mashina sozlashning asosiy parametrlari
		Texnologik intizom talablari
	F1.02.3– Oraliq nazorat va uzatish	Mehnat harakatlari:
		1. Chok sifati, o'lcham va tozaligi tekshirish.
		2. Nuqson aniqlansa, darhol tuzatish ishlari bajarish.
		3. Yarim tayyor mahsulotlar komplekt bo'yicha saralash.
		4. Mahsulot qabul-topshirish tartibida navbatdagi bosqichga uzatish.
		Ko'nikmalar:
		Oraliq sifat nazorati
		Oddiy nuqsonlarni bartaraf etish
		Komplektlash va saralash
		Qabul-topshirish intizomiga amal qilish
		Bilimlar:
		Oraliq nazorat mezonlari
		Oqimdagi nuqsonlarning sabablari
		Saralash va uzatish qoidalari
		Mehnat unumdorligini baholash talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Belgilangan operatsiya sifati va unumdorligi uchun javob beradi.
		2. Oqimdagi uzluksiz ishlashni ta'minlaydi.
		3. Nuqsonli mahsulotning keyingi bosqichga o'tmasligi uchun javob beradi.
		4. Oqim ritmi va ish tartibini saqlaydi.
F2.3–Yakuniy ishlov	F2.01.3– Yakuniy yig'ish va pardoqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Yakuniy detallar biriktirish va buyum yig'ish.
		2. Dazmollash va tekislash ishlari bajarish.
		3. Ip uchlari va vaqtinchalik mahkamlashlar olib tashlash.
		4. Buyumning tashqi ko'rinishi tekshirib chiqish.

		Ko'nikmalar:
		Yakuniy yig'ish
		Pardozlash va dazmollash
		Tashqi ko'rinishni nazorat qilish
		Yig'ishdagi mayda nuqsonlarni tuzatish
		Bilimlar:
		Yakuniy yig'ish ketma-ketligi
		Pardozlash usullari
		Gazlamaga mos dazmollash rejimlari
		Tayyor mahsulot talablari
	F2.02.3– Sifat talabiga mos topshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Buyum o'lchami va elementlari tekshirish.
		2. Sifat mezonlari bo'yicha yakuniy ko'rik o'tkazish.
		3. Qadoqlash yoki topshirish uchun mahsulot tayyorlash.
		4. Hisobga olish va topshirish belgilariga rioya qilish.
		Ko'nikmalar:
		Yakuniy sifat nazorati
		Mahsulotni topshirishga tayyorlash
		Qadoqlashga tayyorlash
		Hujjat tartibiga rioya qilish
Bilimlar:		
Tayyor mahsulot qabul qilish mezonlari		
Qadoqlash va topshirish tartibi		
Sifat nuqsonlari va ularni aniqlash		
Ishlab chiqarish ichki tartiblari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Tayyor buyum ko'rinishi va sifatiga javob beradi.	
	2. Issiqlik uskunalaridan xavfsiz foydalanadi.	
	3. Tayyor mahsulotning belgilangan standartga mosligini ta'minlaydi.	
	4. Topshirish jarayonidagi aniqlik va tartib uchun javob beradi.	
Texnik va/yoki texnologik talablar	Universal tikuv mashinasi, qo'l asboblari, dazmollash vositalari va ta'mirlash anjomlaridan foydalanish; servis standartlari va xavfsizlik qoidalariga rioya qilish.	

Kasbning nomi:	Tikuvchilikda andozalar tayyorlovchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81590	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikati Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish. 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1) o'rta maxsus ta'lim 2) umumiy o'rta ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-5 razryadli Tikuvchilikda andozalar tayyorlovchi; Bichuvchi, Kiyim konstruktori, Bichish jihozi operatori	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
G1.3– Andoza tayyorlash	G1.01.3– Bazaviy andozani tayyorlash	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Buyum turi va konstruktsiya talablari o'rganish.

		<p>2. O'lcham ma'lumotlari asosida bazaviy chizmalar tuzish.</p> <p>3. Asosiy detallar andozalari tayyorlash.</p> <p>4. Andoza bo'yicha nazorat o'lchovlari tekshirish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Bazaviy andoza chizish</p> <p>O'lchamlar bilan ishlash</p> <p>Detallar nisbatini saqlash</p> <p>Nazorat o'lchovlarini tekshirish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Kiyim konstruksiyasi asoslari</p> <p>O'lcham olish va o'lcham jadvallari</p> <p>Chizma belgilarining mazmuni</p> <p>Andoza tayyorlash metodikasi</p>
	G1.02.3– O'lcham bo'yicha gradatsiya qilish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Gradatsiya qoidalari asosida ko'paytirish nuqtalari belgilash.</p> <p>2. Andozalar kichik va katta o'lchamlarga o'tkazish.</p> <p>3. O'lchamlar bo'yicha mutanosiblik nazorat qilish.</p> <p>4. Gradatsiya natijalari tekshirib, xatolar tuzatish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Gradatsiya bajarish</p> <p>Ko'paytirish nuqtalarini aniqlash</p> <p>Mutanosiblikni saqlash</p> <p>Xatolarni tuzatish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Gradatsiya tamoyillari</p> <p>O'lchamlar oralig'i va koeffitsiyentlari</p> <p>Konstruksiyada mutanosiblik qoidalari</p> <p>Nazorat o'lchovlari usullari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Bazaviy andoza aniqligi uchun javob beradi.</p> <p>2. Konstruktorlik topshirig'iga moslikni ta'minlaydi.</p> <p>3. Turli o'lchamlar bo'yicha andozalar to'g'ri tayyorlanishi uchun javob beradi.</p> <p>4. Gradatsiya xatolarining oldini oladi.</p>
G2.3– Marker va texnik hujjatlar	G2.01.3– Marker joylashuvini tayyorlash	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Gazlama eni va yo'nalishi hisobga olish.</p> <p>2. Andozalar iqtisodiy joylashtirish tartibida terish.</p> <p>3. Qirqim, juftlik va yo'nalish talablari saqlash.</p>

		<p>4. Markerning yakuniy varianti tekshirib tasdiqlashga tayyorlash.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Marker tuzish</p> <p>Material sarfini optimallashtirish</p> <p>Yo'nalish va juftlikni hisobga olish</p> <p>Bichishga tayyor hujjat yaratish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Marker tayyorlash qoidalari</p> <p>Gazlama joylashuvi va yo'nalish talablari</p> <p>Material sarfini hisoblash asoslari</p> <p>Bichish jarayoni bilan bog'liq texnik cheklovlar</p>
	<p>G2.02.3– Andoza va marker hujjatlarini rasmiylashtirish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Andoza va markerlarga identifikatsiya belgilari qo'yish.</p> <p>2. Hujjatlarda buyum nomi, o'lcham va model ko'rsatish.</p> <p>3. Texnik izohlar va foydalanish ko'rsatmalari kiritish.</p> <p>4. Hujjatlar saqlash yoki ishlab chiqarishga topshirish uchun tayyorlash.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Texnik hujjatlarni rasmiylashtirish</p> <p>Belgilash va identifikatsiya kiritish</p> <p>Hujjatlarni tizimlashtirish</p> <p>Ishlab chiqarishga topshirish tartibini bajarish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Texnik hujjatlar tarkibi</p> <p>Andoza va markerlarni markirovkalash qoidalari</p> <p>Saqlash va arxivlash talablari</p> <p>Ishlab chiqarish ichki hujjat aylanishi</p>
	<p>Mas'uliyat va mustaqillik:</p>	<p>1. Material sarfining me'yoriy bo'lishi uchun javob beradi.</p> <p>2. Markerning bichishga yaroqli va aniq bo'lishini ta'minlaydi.</p> <p>3. Hujjatlarning to'g'ri va to'liq rasmiylashtirilishi uchun javob beradi.</p> <p>4. Ishlab chiqarishda xatolarning oldini olishga xizmat qiladi.</p>
<p>Texnik va/yoki texnologik talablar</p>		<p>Andozalash stol va anjomlari, o'lchov vositalari, marker tayyorlash vositalari hamda kerak bo'lganda CAD dasturlaridan foydalanish; texnik aniqlikni saqlash.</p>

Kasbning nomi:	Bichish jihozi operatori	
Mashg'ulot nomining kodi:	81560	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	4	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikatini Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish. 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta (o'rta maxsus) ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	5 razryadli Bichish jihozi operatori; Bichuvchi, Andozalar tayyorlovchi, Kiyim konstruktori	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
H1.4– Jihazni sozlash va ishga tayyorlash	H1.01.4– Jihazni tekshirish va sozlash	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Jihazning elektr, mexanik va boshqaruv qismlari ko'zdan kechirish.

		<p>2. Kesish parametrlari material turiga mos ravishda sozlash.</p> <p>3. Sinov ishga tushirish orqali jihoz holati tekshirish.</p> <p>4. Aniqlangan nosozliklar bo'yicha tegishli choralar ko'rish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Jihozni tekshirish</p> <p>Ish parametrlarini sozlash</p> <p>Sinov ishlovini bajarish</p> <p>Oddiy nosozliklarni aniqlash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Bichish jihozining tuzilishi</p> <p>Sozlash parametrlari va ularning ta'siri</p> <p>Jihoz bilan ishlash xavfsizligi</p> <p>Texnik xizmat ko'rsatishning boshlang'ich talablari</p>
	H1.02.4– Materialni avtomatlashtirilgan bichishga tayyorlash	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Material qatlamlari to'g'ri yoyish va tekislash.</p> <p>2. Marker yoki raqamli kesish fayli yuklash va tekshirish.</p> <p>3. Materialning yo'nalishi va partiyasi bo'yicha moslik nazorat qilish.</p> <p>4. Bichish uchun start oldi xavfsizlik nazorati o'tkazish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Materialni jihozga tayyorlash</p> <p>Marker yoki fayl bilan ishlash</p> <p>Qatlamni tekislash</p> <p>Ishga tushirish oldi nazoratini bajarish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Qatlamli bichish asoslari</p> <p>Marker va raqamli fayllar bilan ishlash tartibi</p> <p>Material partiyasi va yo'nalishi talablari</p> <p>Start oldi xavfsizlik nazorati qoidalari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Jihozning ishga tayyor holati uchun javob beradi.</p> <p>2. Nosoz jihozda ish boshlamaslikni ta'minlaydi.</p> <p>3. Material va markerning to'g'ri tayyorlanishi uchun javob beradi.</p> <p>4. Jarayonning xavfsiz boshlanishini ta'minlaydi.</p>
H2.4– Avtomatlashtirilgan bichish va nazorat	H2.01.4– Bichish jarayonini boshqarish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Jihaz ishga tushirish va jarayon parametrlari kuzatish.</p>

		<p>2. Kesish sifati va aniqligi real vaqtda nazorat qilish.</p> <p>3. Zarur holatda jarayon to'xtatilib, qayta sozlash amalga oshirish.</p> <p>4. Bichilgan detallar qabul va topshirish tartibida chiqarish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Avtomatlashtirilgan jarayonni boshqarish</p> <p>Real vaqt nazoratini olib borish</p> <p>Parametrlarni tezkor tuzatish</p> <p>Bichilgan detallarni boshqarish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Avtomatlashtirilgan bichish texnologiyasi</p> <p>Jarayon monitoringi ko'rsatkichlari</p> <p>Kesish aniqligiga ta'sir qiluvchi omillar</p> <p>Nosozlik paytidagi harakatlar tartibi</p>
	H2.02.4– Sifat, xavfsizlik va texnik xizmat nazorati	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Bichilgan detallar o'lcham va sifat bo'yicha tekshirish.</p> <p>2. Jihoz ish joyi tozalash va chiqindilar tartibli olib tashlash.</p> <p>3. Kundalik texnik xizmat bo'yicha oddiy amallar bajarish.</p> <p>4. Ish natijalari va aniqlangan holatlar tegishli qaydlarda aks ettirish.</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Sifat nazorati o'tkazish</p> <p>Jihozga kundalik xizmat ko'rsatish</p> <p>Ish joyini xavfsiz saqlash</p> <p>Texnik qaydlarni yuritish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Sifat baholash mezonlari</p> <p>Jihozga kundalik xizmat ko'rsatish tartibi</p> <p>Ishlab chiqarish xavfsizligi talablari</p> <p>Hisobot va qayd yuritish asoslari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Ishlab chiqarish topshirig'ining sifatli bajarilishi uchun javob beradi.</p> <p>2. Jarayon barqarorligi va jihoz xavfsizligini ta'minlaydi.</p> <p>3. Sifat va xavfsizlik talablarining bajarilishi uchun javob beradi.</p> <p>4. Jihoz resursidan samarali foydalanishni ta'minlaydi.</p>
Texnik va/yoki texnologik talablar		<p>Avtomatlashtirilgan bichish jihozi, boshqaruv paneli, marker dasturi yoki raqamli fayllar bilan ishlash; elektr va sanoat xavfsizligi qoidalariga qat'iy rioya etish.</p>

Kasbning nomi:	Kiyim konstruktori
Mashg'ulot nomining kodi:	34350
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>Maxsus ruxsatlar: Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (ko'rikdan) o'tish. Ishchi kasbi sertifikati</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; - rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; - o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; - belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; - mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; - ish joyini toza va tartibli saqlash; - o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; - jamoa bilan inoq ishlash; - zarur va favqulodda vaziyatlarda o'ziga tegishli uskunalarning ishlashini to'xtatish; - o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; - tezkorlik bilan qaror qabul qilish; - ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish; - ish joyida o'ziga tegishli asbob-uskunalar, jihozlar va inventarlardan foydalanishda e'tiborli bo'lish; - o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; - xavf-xatar omillariga e'tiborli bo'lish; - sabr-toqatli bo'lish; - o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish; - yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; - xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	Konstruktor-modelyer, Kiyim konstruktor-modelyeri	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
J1.5– Konstruktorlik yechimlarini ishlab chiqish	J1.01.5– Eskiz va texnik topshiriq asosida konstruktsiya yaratish	O`qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Eskiz, model tavsifi va texnik topshiriq tahlil qilish.
		2. Konstruktsiya uchun bazaviy sxema va hisob-kitoblar tuzish.
		3. Asosiy detallar andozasi ishlab chiqish.
		4. Konstruktorlik yechimi texnolog va dizayner bilan muvofiqlashtirish.
		Ko'nikmalar:
		Konstruktiv tahlil qilish
		Bazaviy konstruktsiya yaratish
		Hisob-kitoblar asosida andoza ishlab chiqish
		Mutaxassislar bilan muvofiqlashtirish
		Bilimlar:
	Kiyim konstruktsiyasi nazariyasi	
	Modeldan konstruktsiyaga o'tish tamoyillari	
	O'lchamlar va proporsiyalar tizimi	
	Texnik topshiriq bilan ishlash tartibi	
	J1.02.5– Bazaviy andoza va o'lcham gradatsiyasini ishlab chiqish	Mehnat harakatlari:
		1. Bazaviy andozalar aniq o'lchamlar asosida chizish.
		2. Gradatsiya nuqtalari va yo'nalishlari belgilash.
		3. Turli o'lchamlar uchun andozalar tayyorlash.
		4. Nazorat o'lchovlari va mutanosiblik qayta tekshirish.
		Ko'nikmalar:
		Bazaviy andoza ishlab chiqish
		Gradatsiya bajarish
Nazorat o'lchovlarini tekshirish		
O'lchamlar tizimini boshqarish		
Bilimlar:		
Andoza tuzish metodikalari		

		Gradatsiya qoidalari va koeffitsiyentlari	
		Nazorat o'lchovlari tizimi	
		O'lcham qatorlarini shakllantirish tamoyillari	
		Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Konstruktorlik yechimining funksional va estetik mosligi uchun javob beradi.
			2. Texnologik jihatdan amalga oshiriladigan variantni ta'minlaydi.
3. Andoza aniqligi va o'lchamlar qatori izchilligi uchun javob beradi.			
4. Konstruktorlik hujjatlarida xatolarning oldini oladi.			
J2.5– Texnik hujjatlar va namunani muvofiqlashtirish	J2.01.5– Texnik hujjatlar paketini tayyorlash	Mehnat harakatlari:	
		1. Detallar ro'yxati va konstruktorlik izohlari rasmiylashtirish.	
		2. Andoza, marker va o'lcham jadvali shakllantirish.	
		3. Texnik tavsif va ishlov talablari hujjatlashtirish.	
		4. Hujjatlar ishlab chiqarish bo'linmalari bilan kelishish.	
		Ko'nikmalar:	
		Texnik hujjat tayyorlash	
		Andoza va marker hujjatlarini tizimlashtirish	
		Tavsif va izohlarni rasmiylashtirish	
		Bo'linmalar bilan kelishuv olib borish	
	Bilimlar:		
	Texnik hujjatlar tarkibi		
	Ishlab chiqarishga joriy etish talablari		
	Marker va o'lcham jadvali mazmuni		
	Korxonada ichki hujjat aylanishi		
	J2.02.5– Namunani sinovdan o'tkazish va takomillashtirish	Mehnat harakatlari:	
		1. Sinov namunasi bo'yicha fitting o'tkazish.	
		2. Konstruktorlik va texnologik kamchiliklar aniqlash.	
		3. Andoza va texnik hujjatlarga zarur tuzatishlar kiritish.	
		4. Yakuniy variant ishlab chiqarishga tavsiya etish.	
Ko'nikmalar:			
Fitting natijalarini tahlil qilish			
Takomillashtirish bo'yicha yechimlar ishlab chiqish			
Tuzatishlarni hujjatlashtirish			
Yakuniy variantni tasdiqlashga tayyorlash			
Bilimlar:			

		Fitting va sinov namunasi baholash mezonlari
		Konstruktorlik nuqsonlari va ularni bartaraf etish
		Takomillashtirish jarayoni
		Ishlab chiqarishga tavsiya berish tartibi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnik paketning to'liqligi va aniq rasmiylashtirilishi uchun javob beradi.
		2. Ishlab chiqarish bo'linmalari uchun tushunarli hujjat taqdim etadi.
		3. Modelning ishlab chiqarishga tayyor yakuniy variantini shakllantiradi.
		4. Konstruktorlik qarorlarining samaradorligi uchun javob beradi.
Texnik va/yoki texnologik talablar	Konstruktorlik stoli, o'lchov vositalari, andozalash anjomlari va CAD/3D dasturlaridan foydalanish; konstruktorlik va texnologik hujjatlar bilan ishlash.	

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy malaka va bilimlar bo'yicha tarmoq kengashning qarori

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	To'qimachilik, tikuvchilik va charm sanoati sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 5-mart 2026 yildagi 2-sonli bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0118 son xulosa, 19.03.2026.
3.	Kasbiy standart versiyasi va ishlab chiqilgan sanasi:	2 talqin, 15.02.2026.
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	14.02.2031.

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

“O'zto'qimachilik sanoat” uyushmasi

(tashkilot nomi)

Djumanayazov M.B.

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	F.I.O
1	Namangan davlat texnika universiteti. Dizayn kafedrasida professori. i	Erkinov Zokirjon Erkinboy o'g'li
2	O'zbekiston tabiiy tolalar ilmiy-tadqiqot instituti direktori o'rinbosari.	Ulug'bek Oxunboboev
3	“O'zto'qimachilik sanoat” uyushmasi, Ishlab chiqarishni muvofiqlashtirish departamenti bosh menejeri	Matyakubov Matyakub
4	“O'zcharmsanoat” uyushmasi Ishlab chiqarishni prognozlashtirish, diversifikatsiyalash va ilmiy faoliyatini rivojlantirish bo'lim boshlig'i	Dilobar Zufarova
5	Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti “Kostyum dizayni” kafedrasida mudiri	Vaxidova Umida Abduxashimovna
6	Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti “Kostyum dizayni” kafedrasida dotsenti	Mirtalipova Nargiza Xasandjanovna
7	Namangan davlat texnika universiteti. To'qimachilik sanoati texnologiyasi kafedra. t.f.n., dotsent.	Sobir Yusupov Abdujabbarovich
8	Namangan davlat texnika universiteti. Yengil sanoat texnologiyasi kafedrasida professori. t.f.n.	Xojiev Abduraxim
9	Qarshi dizayn va texnologlarni tayyorlash texnikumi, maxsus fan o'qituvchisi	Sherboboeva Lola Tolipovna
10	“Cotton Road” MChJ texnik-texnolog	Ro'zieva Shaxlo Qo'zievna



**TO‘QIMACHILIK, TIKUVCHILIK VA CHARM SANOATI
SOHALARIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA TARMOQ KENGASHI**

KASBIY STANDART

**TIKUV VA MO‘JAZ BUYUMLAR
MODELYER-KONSTRUKTORI**